

ศาสนาคืออะไร?

ศาสนา คือ คำสอนหรือหลักการปฏิบัติเพื่อให้จิตใจของผู้นับถือหลุดพ้นจากความทุกข์ โดยศาสนาของโลกสรุปได้ ๒ ประเภท คือ เทวนิยม กับ อเทวนิยม

ศาสนาประเภทเทวนิยม คือศาสนาที่ยอมรับ “สิ่งเหนือธรรมชาติ” เช่น พระเจ้า (เทพเจ้า) และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ว่าเป็น “สิ่งสูงสุด” ที่มีอำนาจดลบันดาลให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไป (คือสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมา รักษาทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้ และทำลายสิ่งต่างๆไปเมื่อถึงเวลา) ซึ่งหลักการปฏิบัติของศาสนาประเภทเทวนิยมนี้ จะสอนให้มนุษย์มีศรัทธา (ความเชื่อมั่น) ในสิ่งสูงสุด และปฏิบัติตามที่สิ่งสูงสุดสั่งเอาไว้ เพื่อให้สิ่งสูงสุดพึงพอใจ แล้วสิ่งสูงสุดก็จะดลบันดาลความพ้นทุกข์และความสุขให้ แต่ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามที่สิ่งสูงสุดสั่งไว้ก็จะถูกลงโทษให้ได้รับความทุกข์

ศาสนาประเภทอเทวนิยม คือศาสนาที่ไม่ยอมรับสิ่งเหนือธรรมชาติว่าเป็นสิ่งสูงสุด แต่ยอมรับ “ธรรมชาติ” (กฎของธรรมชาติ) ว่าเป็น “สิ่งสูงสุด” ที่มีอำนาจดลบันดาลให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไป (คือสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมา รักษาทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้ และทำลายสิ่งต่างๆไปเมื่อถึงเวลา) ซึ่งหลักการปฏิบัติของศาสนาประเภทอเทวนิยมนี้ จะสอนให้มนุษย์เกิดปัญญา (คือความเข้าใจและเห็นแจ้งชีวิตและโลกตามความเป็นจริง) แล้วนำปัญญานี้มาเป็นตัวนำในการปฏิบัติเพื่อให้จิตใจหลุดพ้นจากความทุกข์ (ความเศร้าโศก)

สรุปพุทธศาสนาในปัจจุบันมีคำสอนอย่างไรบ้าง?

ก่อนอื่นเราต้องเข้าใจก่อนว่า พุทธศาสนาในปัจจุบันมีคำสอนอยู่ ๒ ระดับ คือ

๑. ระดับชาวบ้าน (หรือระดับพื้นฐาน) ซึ่งคำสอนระดับพื้นฐานนี้ก็คือคำสอนศีลธรรมนั่นเอง โดยศีลธรรมนี้เป็นคำสอนพื้นฐาน ที่เอาไว้สอนชาวบ้านทั่วไปที่ไม่มีความรู้ทางโลก หรือมีแต่ไม่มีเวลามาศึกษาคำสอนระดับสูง ซึ่งสรุปแล้วศีลธรรมนี้เป็นคำสอนพวก การละเว้นการทำความชั่ว ให้ทำแต่ความ

๑. ทันทิ คือเกิดผลทันทีที่กำลังทำกรรมอยู่

๒. หลังจากทำกรรมเสร็จ คือ เมื่อขณะที่กำลังทำกรรมอยู่อาจจะยังไม่เกิดผลทันที แต่อาจเกิดเมื่อทำกรรมนั้นเสร็จแล้วก็ได้

๓. ในเวลาต่อมา คือ เมื่อเราได้ทำกรรมใดเสร็จแล้ว และได้รับผลของกรรมนั้นไปแล้ว แต่ภายหลังเราได้ระลึกถึงกรรมที่ได้เคยทำไว้แล้ว เราก็จะได้รับผลของกรรมเก่านั้นซ้ำอีกได้เรื่อยไป จนกว่าจะเรลิมเลือนกรรมนั้นไป

อีกอย่างเรามักจะเข้าใจผิดว่า วิชาหรือผลของกรรมนี้เป็นผลภายนอกจิตใจ เช่น เข้าใจว่าเมื่อทำกรรมดีแล้ว จะต้องได้รับผลเป็นรางวัล หรือมีคนมายกย่องชมเชย หรือทำให้มีความสุขดีมีอายุยืนยาว หรือมีความเจริญหรือ มีความร่ำรวยสุขสบาย เป็นต้น แต่ถ้าทำกรรมชั่ว จะต้องได้รับผลเป็นการลงโทษ หรือ ได้รับคำตำหนิติเตียน หรือทำให้มีสุขภาพทรุดโทรม หรือเกิดโรคภัยต่างๆ หรือได้รับอันตรายบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือทำให้ทรัพย์สินเสียหาย หรือทำให้สูญเสียบุคคลหรือสิ่งอันเป็นที่รักได้ไป เป็นต้น

เรื่องผลกรรมภายนอกจิตใจนี้ มันเอาแน่ไม่ได้ เพราะมันขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยภายนอก คือคนที่ทำความดีแล้วไม่มีใครรู้ ก็ไม่มีใครมายกย่องชมเชยหรือให้รางวัล หรือไม่มีใครมาช่วยเหลือให้ชีวิตมีความสุขหรือได้รับสิ่งที่อยากจะได้ เป็นต้น ส่วนคนที่ทำความชั่วเอาไว้แล้วแต่ปกปิดไม่ให้คนอื่นรู้ เขาก็ยังมีชีวิตที่ดูภายนอกสุขสบายและมีเกียรติ แต่ไม่ได้รับการติเตียนหรือได้รับโทษ หรือต้องพบกับความเดือดร้อน เป็นต้น ซึ่งนี่เองที่ทำให้เกิดคำพูดว่า “ทำดีแล้วไม่ได้ดี แต่พอทำชั่วกลับได้ดี” ขึ้นมา

คำสอนเรื่องกรรมของพระพุทธเจ้านั้นเป็นคำสอนเรื่องของจิตใจ ไม่ใช่คำสอนเรื่องทางร่างกายหรือทางวัตถุภายนอกจิตใจ คือเป็นคำสอนให้เราเข้าใจถึงธรรมชาติของจิตใจมนุษย์ว่า “เมื่อเราทำความดี จิตใต้สำนึกของเรานั้นก็รู้ที่อยู่ว่าเป็นความดี มันก็จะเกิดความสุขใจอึดใจขึ้นมาทันที แต่ถ้าเราทำความชั่ว จิตใต้สำนึกของเรานั้นก็รู้ที่อยู่ว่าเป็นความชั่ว มันก็จะเกิดความทุกข์ใจ ร้อนใจ หรือหงุดหงิดรำคาญใจขึ้นมาทันที”